

SUGINČIŲ PAGRINDINĖS MOKYKLOS ŠVIETIMO PAGALBOS MOKINIUI TEIKIMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Švietimo pagalbos mokiniui teikimo tvarkos aprašas (toliau - Aprašas) nustato pagalbos mokiniams teikimo tikslus, uždavinius, principus, formas, rūšis, gavėjus, teikėjus bei švietimo pagalbos organizavimą.

2. Švietimo pagalba mokiniui – tai mokyklos darbuotojų (pagalbos mokiniui specialistų, sveikatos priežiūros specialisto, klasės auklėtojų, mokytojų ir mokyklos administracijos) veikla, susijusi su mokinių socialinių, pedagoginių, psichologinių poreikių tenkinimu, leidžianti didinti ugdymo(-si) veiksmingumą.

3. Švietimo pagalbos tikslas – padėti įgyvendinti mokinių teisę į mokslą, užtikrinti veiksmingą mokinių ugdymąsi mokykloje, sudaryti prielaidas pozityviai socializacijai ir pilietinei brandai bei mokinių saugumui mokykloje.

4. Šis Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu (2011 m. kovo 17 d. Nr. XI-1281, Žin., 2011, Nr. 38-1804), Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu (Žin., 2007, Nr. 80-3214; 2010, Nr. 157-7969), Specialiosios pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos aprašu (2011-07-08, Nr. V-1228, Žin., Nr. 92-4395), Specialiosios pagalbos teikimo mokyklose (išskyrus aukštąsias mokyklas) tvarkos aprašu (2011-07-08, Nr. V-1229, Žin., 2011, Nr. 92-4396), Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos aprašu (Švietimo ir mokslo ministro 2011-07-21 įsakymas Nr. V-1393), Specialiojo ugdymo įstatymu (1998 m. gruodžio 15 d. Nr. VIII-969, Žin., 1998, Nr. 115-3228) ir kitais įstatymais, Vyriausybės nutarimais, švietimo ir mokslo ministro įsakymais, mokytojų, klasės auklėtojų bei pagalbos mokiniui specialisto pareigybių aprašymais.

II. PAGALBOS TEIKIMO UŽDAVINIAI IR PRINCIPAI

5. Švietimo pagalbos teikimo uždaviniai:

- 5.1. užtikrinti mokinių saugumą mokykloje;
- 5.2. šalinti priežastis, dėl kurių mokiniai negali lankyti mokyklos ar vengia tai daryti;
- 5.3. užtikrinti vaikų mokymąsi pagal privalomojo ugdymo programas iki 16 metų;
- 5.4. kartu su tėvais (globėjais, rūpintojais) padėti vaikams ir jaunimui pasirinkti ugdymo(-si) programą bei pasirengimo profesijai įstaigą pagal jų galias;
- 5.5. sudaryti sąlygas gabių mokinių ugdymui(-si);
- 5.6. padėti mokiniams adaptuotis mokykloje ar naujoje ugdymo pakopoje;
- 5.7. teikti reikalingą psichologinę, socialinę pedagoginę, specialiąją pedagoginę pagalbą;

6. Švietimo pagalbos teikimo principai:

- 6.1. lygios galimybės – kiekvienam mokiniui užtikrinamas pagalbos prieinamumas;
- 6.2. visuotinumas – pagalba teikiama visiems mokyklos mokiniams, kuriems jos reikia;
- 6.3. kompleksiskumas – pagalba teikiama pagal poreikį kartu su kitomis švietimo sistemos pagalbos mokiniui teikimo formomis (informacine, psichologine, specialiąja pedagogine ir specialiąja pagalba, sveikatos priežiūra mokykloje bei kt.);
- 6.4. decentralizacija – šeimos, visuomenės bei kitų institucijų dalyvavimas;
- 6.5. individualumas – pagalba teikiama atsižvelgiant į konkretaus mokinio problemas;

6.6. veiksmingumas – remiamasi profesionalia vadyba, tinkamais ir laiku priimtais sprendimais.

III. ŠVIETIMO PAGALBOS GAVĖJAI, TEIKĖJAI, FORMOS IR RŪŠYS

7. Švietimo pagalbos gavėjai - mokyklos mokiniai.

8. Švietimo pagalbą teikia mokyklos darbuotojai: klasių auklėtojai, mokytojai, specialusis pedagogas, logopedas, sveikatos priežiūros specialistas ir mokyklos administracija.

9. Švietimo pagalbos formos:

9.1. individualus darbas su mokiniu (gabių mokinių skatinimas bei ruošimas dalyvauti olimpiadose bei konkursuose, darbas su jais; klasės auklėtojų, mokytojų, mokyklos administracijos pokalbiai, konsultacijos, užsiėmimai su specialiuoju pedagogu ar logopedu);

9.2. darbas su klase – klasės valandėlės, ugdymo dalyvių tarpusavio santykių reguliavimas, profesinis konsultavimas bei informavimas, darbas su gabiais mokiniais, grupiniai psichologiniai ar sociologiniai tyrimai, specialiojo pedagogo ir/ar logopedo grupiniai užsiėmimai ir pan.;

9.3. darbas su mokinio šeima – pagalba sprendžiant problemas, trukdančias vaiko ugdymo(-si) procesui, pasirenkant mokymosi lygius, būsimą profesiją, tėvų (globėjų, rūpintojų) ir mokyklos bendradarbiavimo stiprinimas;

9.4. darbas su mokyklos bendruomene – saugios aplinkos kūrimas ir palaikymas, savivaldos aktyvinimas;

9.5. darbas su socialiniais partneriais (rajono PPT, Vaiko teisių apsaugos skyriumi, policija, seniūnija ir kt.) siekiant užtikrinti pagalbos veiksmingumą.

10. Švietimo pagalbos teikimo rūšys:

10.1. konsultavimas (mokinio, mokinių grupės, mokytojų, tėvų (globėjų) siekiant padėti išsiaiškinti ir suprasti tai, kas vyksta jų gyvenimo ir mokymosi erdvėje, padedant mokytis, naujai elgtis, geriau pažinti save ar pasirinkti profesiją);

10.2. ugdymo diferencijavimas mokiniui ir mokinių grupei, siekiant sudaryti palankias sąlygas tiek gabių, tiek mokymosi problemų turinčių mokinių ugdymui;

10.3. socialinių ir gyvenimo įgūdžių formavimas – ugdomas gebėjimas priimti sprendimus ir spręsti problemas, kūrybiškai ir kritiškai mąstyti, bendrauti, pažinti save, elgtis visuomenėje priimtinais būdais, valdyti emocijas, sveikos gyvensenos įgūdžiai;

10.4. elgesio korekcija, socialiai priimtino elgesio modeliavimas;

10.5. nusikalstamumo, mokyklos nelankymo, alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo, savižudybių, ŽIV/AIDS, prievartos, smurto ir teisės pažeidimų prevencija;

10.6. pagalbos komandos telkimas mokykloje (esant reikalui, pasitelkiant šeimą bei socialinius partnerius), siekiant sėkmingai spręsti mokinių problemas.

IV. ŠVIETIMO PAGALBOS ORGANIZAVIMAS

11. **Klasių auklėtojai ir dalykų mokytojai** teikia pagalbą savo klasės ar grupės vaikams. Tai yra: 11.1. mokymosi pagalba;

11.2. socialinių įgūdžių formavimo, pilietinės brandos, prevencinė pagalba;

11.3. individualus darbas su mokiniu, jo šeima;

11.4. darbas su klase.

12. **Mokytojai, klasių auklėtojai privalo:**

12.1. suteikti vaikui reikiamą pagalbą pastebėjus, kad jo atžvilgiu yra taikomos patyčios, smurtas, prievarta, seksualinio ar kitokio pobūdžio išnaudojimas;

12.2. pastebėjus ar nustačius atvejus, kai vaikui padaryti sužalojimai yra smurtinio pobūdžio, apie tai informuoti mokyklos administraciją, Vaiko teisių apsaugos skyrių;

12.3. rūpintis asmenybės ugdymu(-si) bei branda, pažinti auklėtinių, mokinių poreikius, polinkius, interesus, gabumus, diferencijuoti ir individualizuoti ugdymo procesą, domėtis ir rūpintis mokinių sveikata, jų saugumu, puoselėti sveiką gyvenseną, bendradarbiauti su pagalbos mokiniui, sveikatos priežiūros specialistais, informuoti tėvus (globėjus) apie išskylančias problemas, padėti mokiniams spręsti psichologines, socialines, bendravimo, mokymosi ir kt. problemas; stebėti, analizuoti tėvų bei socialinės aplinkos poveikį ugdymui(-si).

13. **Specialusis pedagogas** - atlieka pedagoginį mokinių vertinimą, nustato mokinių žinių, mokėjimų, įgūdžių, gebėjimų lygį ir jų atitikimą ugdymo programoms; padeda specialiųjų poreikių mokiniams įsisavinti ugdymo turinį (specialiojo pedagogo kabinete ar klaseje) ir lavina jų sutrikusias funkcijas, atsižvelgdamas į kiekvieno specialiųjų poreikių mokinio gebėjimus, ugdymosi galimybes, mokymosi ypatumus; pataria mokytojams, kaip pritaikyti specialiųjų poreikių mokiniams mokomąją medžiagą ir mokymo priemones, kaip pritaikyti ir individualizuoti bendrąsias programas; teikia metodinę pagalbą mokytojams, specialiųjų poreikių mokinių tėvams (globėjams) ir kitiems asmenims, tiesiogiai dalyvaujantiems ugdymo procese ir juos konsultuoja specialiųjų poreikių mokinių ugdymo klausimais.

14. **Logopedas** - įvertina mokinių kalbos raidos ypatumus, nustato kalbos ir kitus komunikacijos sutrikimus, specialiuosius ugdymosi poreikius mokykloje; siūlo skirti specialiąją pedagoginę pagalbą mokiniams, turintiems kalbos ir kitų komunikacijos sutrikimų; sąrašą mokinių, kuriems numato teikti specialiąją pedagoginę (logopedo) pagalbą, suderina su pedagogine psichologine tarnyba ir teikia tvirtinti mokyklos direktoriui, o jam šį sąrašą patvirtinus, pateikia mokyklos Vaiko gerovės komisijai; bendradarbiaudamas su mokytojais, specialiųjų poreikių mokinių tėvais (globėjais), kitais asmenimis, tiesiogiai dalyvaujančiais ugdymo procese, PPT specialistų rekomendacijomis, numato specialiosios pedagoginės pagalbos teikimo būdus ir metodus, atitinkančius specialiuosius mokinių poreikius bei galimybes ir juos taiko.

15. **Mokyklos direktoriaus pavaduotoja ugdymui** – padeda šalinti priežastis, dėl kurių mokiniai negali lankyti mokyklos ar vengia tai daryti; padeda išsiaiškinti problemas dėl mokinių mokymosi motyvacijos stokos (organizuoja pagalbą mokiniams, turintiems mokymosi sunkumų); dirba ir bendradarbiauja su klasių auklėtojais, kitais pedagogais bei specialistais, tėvais, bendruomene, sprendžiant vaikų socialines – pedagogines problemas; padeda organizuoti nemokamą mokinių maitinimą ir pavėžėjimą; vykdo nusikalstamumo, mokyklos nelankymo, narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimo, smurto, savižudybių ir kitų neigiamų socialinių reiškinių prevenciją; bendradarbiauja su socialiniais partneriais (Vaiko teisių apsaugos skyriumi, pedagogine psichologine tarnyba, policija, seniūnijos socialiniais darbuotojais, krizių, vaiko raidos, pirminės sveikatos priežiūros, kultūros centru, vaikų neformaliojo švietimo mokyklomis ir kt.); organizuoja mokyklos bendruomenės švietimą neigiamų socialinių reiškinių prevencijos klausimais.

16. **Sveikatos priežiūros specialistė** - rūpinasi mokinių sveikatą saugojančių ir stiprinančių priemonių įgyvendinimu; numato ir padeda mokyklos administracijai šalinti veiksnius, galinčius mokiniams sukelti ligas; organizuoja traumų ir nelaimingų atsitikimų, fizinio, psichologinio, seksualinio smurto prevenciją mokykloje; organizuoja pirminę lėtinių neinfekcinių ligų, sukeltamų rūkymo, alkoholio ir narkotikų profilaktiką; įgyvendina užkrečiamų ligų profilaktikos priemones; teikia pirmąją pagalbą pavojingų būklių, traumų, nelaimingų atsitikimų ar apsinuodijimų atvejais.

17. **Vaiko gerovės komisija** - remdamasi turima mokykloje atliktų tyrimų, mokyklos veiklos įsivertinimo medžiaga ir duomenimis, vertina mokyklos ugdymosi aplinką, vaikų saugumą, analizuoja vaikų ugdymosi poreikius, mokinių mokymosi motyvacijos mažėjimą, nustato švietimo pagalbos priemonių prioritetus, kryptis ir būdus, teikimo formą; rūpinasi, kad kuo anksčiau būtų aptinkami pavojai, susiję su vaikų saugumu mokykloje, saugios ugdymosi aplinkos mokykloje kūrimu, vaikų atskirties mažinimu mokykloje; nagrinėja mokinių nenoro lankyti mokyklą, mokyklos nelankymo, baimių eiti į mokyklą, nesėkmingo mokymosi priežastis, imasi veiksmų, padedančių sėkmingai mokytis; analizuoja elgesio taisyklių pažeidimus, smurto, patyčių, žalingų įpročių, teisėtvarkos pažeidimų atvejus, sutartų tikslų dėl vaiko elgsenos gerinimo pasiekimo rezultatus, vaikui paskirtos minimalios ar vidutinės priežiūros priemonių vykdymą, teikia rekomendacijas mokytojams dėl ugdymo metodų ir darbo organizavimo su vaikais, kurių elgesys

yra nepageidaujamas; sprendama konkrečiaus vaiko problemas, renka informaciją iš mokytojų, klasių auklėtojų, švietimo pagalbos specialistų, tėvų (globėjų, rūpintojų), vaiko, atsižvelgia į aplinkos ir mokyklos mikroklimato veiksnius, su kuriais susiduria vaikai, turintys specialiųjų ugdymosi poreikių, vaikai iš socialinę atskirtį patiriančių, rizikos grupės šeimų, planuoja, kaip ir kas bus daroma, kokia švietimo ar kita pagalba bus teikiama, kas ir už ką bus atsakingas; analizuoja teikiamos švietimo pagalbos mokiniui veiksmingumą, prireikus koreguoja švietimo pagalbos priemonių teikimą; analizuoja vaikų tarpusavio santykius, pedagogų ir vaikų santykių problemas ir teikia siūlymus pedagogams dėl šių santykių gerinimo; teikia siūlymus dėl socialinės paramos (maitinimo, aprūpinimo mokinio reikmenimis, ir kt.) mokiniams teikimo, mokinių vežimo į mokyklą ir iš jos, mokinių sveikatos priežiūros mokykloje organizavimo; atlieka vaikų, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių (išskyrus poreikius, atsirandančius dėl išskirtinių gabumų), pirminių įvertinimą, teikia rekomendacijas pedagogams, tėvams (globėjams, rūpintojams) dėl specialiojo ugdymo būdų, metodų, trukmės pritaikymo, specialiųjų mokymo priemonių naudojimo, organizuoja ir koordinuoja ugdymo programų pritaikymą, tvarko specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių vaikų apskaitą mokykloje; siūlo tėvams (globėjams, rūpintojams) vaiko specialiuosius ugdymosi poreikius įvertinti pedagoginėje psichologinėje tarnyboje; konsultuoja tėvus (globėjus, rūpintojus) vaikų ugdymo organizavimo, elgesio, lankomumo, saugumo užtikrinimo ir kitais aktualiais klausimais.

18. Švietimo pagalba teikiama mokykloje vadovaujantis 10 žingsnių programa „Gerų santykių link“, (1 priedas).

V. MOKYMO SI PAGALBOS TEIKIMAS

19. Mokytojai stebi, analizuoja, identifikuoja kylančius mokymosi sunkumus ir laiku suteikia mokiniui mokymosi pagalbą.

20. Mokymosi pagalba turi atitikti mokinio mokymosi galias.

21. Mokymosi pagalba gali būti integruojama į ugdymo procesą ir teikiama mokiniui individualiai per pamoką. Mokytojas pritaiko mokymo (si) užduotis, metodus ir kt.

22. Jeigu suteikta pagalba neefektyvi, mokytojas informuoja klasės auklėtoją, mokinio tėvus, administraciją, švietimo pagalbos specialistą, kartu tariasi dėl pagalbos.

23. Mokymosi pagalba teikiama mokiniui:

23.1. pirmiausia pamokoje kaip grįžtamasis ryšys, pagal kurį nedelsiant koreguojamas mokinio mokymasis, pritaikant tinkamas mokymo(si) užduotis, metodikas ir kt.;

23.2. kai jo pasiekimų lygis (vieno ar kelių dalykų) žemesnis, nei numatyta pradinio arba pagrindinio ugdymo bendrosiose programose, ir mokinyš nedaro pažangos;

23.3. kai mokinyš iš mokomojo dalyko gauna du nepatenkinamus pažymius iš eilės;

23.4. kai kontrolinis darbas įvertinamas nepatenkinamai;

23.5. jei mokinyš dėl ligos nelankė mokyklos 2 savaites ir daugiau;

23.6. kai mokinyš ruošiasi konkursams ar olimpiadoms;

23.7. jei mokiniui reikalinga mokytojo pagalba siekiant geresnių mokymosi rezultatų.

24. Dalyko mokytojas, nustatęs, kad mokiniui reikalinga individuali ar grupinė konsultacija, e. dienyne apie tai informuoja mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus).

25. Dalykų mokytojai teikia mokiniams individualias ar grupines konsultacijas pagal sudarytą konsultacinių valandų grafiką.

26. Mokinių grupės, kuriems reikia panašaus pobūdžio pagalbos, minimalus skaičius - 5.

27. Individualioms arba grupinėms konsultacijoms valandos skiriamos iš mokinių ugdymo(si) poreikiams tenkinti skirtų valandų ir neįskaičiuojamos į mokinio mokymosi krūvį.

28. Pamokos, skiriamos mokinių ugdymo(si) poreikiams tenkinti, gali būti naudojamos pasirenkamiesiems dalykams, dalykų moduliams; ugdymo diferencijavimui – darbi su gabiaisiais ir turinčiais mokymosi sunkumų mokiniams, konsultacijoms, ilgalaikiams projektams.

29. Skiriant individualias arba grupines konsultacijas atsižvelgiama į turimas mokinio krepšelio lėšas. Esant finansinėms galimybėms, už grupines konsultacijas mokytojams mokama pagal faktiškai dirbtas valandas.

30. Ilgalaiškės konsultacijos gali trukti iki 6 mėnesių. Trumpalaikės konsultacijos: 1-5 susitikimai.

31. Ilgalaiškių konsultacijų apskaita fiksuojama e-dienyne.

32. Klasės auklėtojai atsakingi už auklėtinių konsultacijų lankymą.

PRITARTA

Suginčių pagrindinės mokyklos
Vaiko gerovės komisijos posėdžio
2016 m. balandžio 4 d. nutarimu
protokolo Nr. U7-04

**„GERŲ SANTYKIŲ LINK“
(10 žingsnių programa)**

1 žingsnis

Mokytojo, kuriam iškilo sunkumų dėl mokinio elgesio ar mokymosi, pokalbis su mokiniu.
Pokalbis turėtų vykti po pamokų.

↓

2 žingsnis

Mokytojo ir auklėtojo pokalbis su mokiniu (esant poreikiui, pokalbis - su visa klase).

↓

3 žingsnis

Mokytojo ir auklėtojo pokalbis su mokiniu ir vienu iš jo tėvų.

↓

4 žingsnis

Mokytojo, auklėtojo ir administracijos atstovo pokalbis su mokiniu.

↓

5 žingsnis

Mokytojo, auklėtojo ir administracijos atstovo pokalbis su mokiniu ir vienu iš jo tėvų.

↓

6 žingsnis

Mokinio elgesio, mokymosi aptarimas Vaiko gerovės komisijoje dalyvaujant pačiam mokiniui
(gali dalyvauti ir atstovai iš mokinių savivaldos).

↓

7 žingsnis

Mokinio elgesio, mokymosi aptarimas Vaiko gerovės komisijoje dalyvaujant pačiam mokiniui ir
vienam iš jo tėvų.

↓

8 žingsnis

Mokinio elgesio, mokymosi aptarimas Vaiko gerovės komisijoje nedalyvaujant pačiam mokiniui.

↓

9 žingsnis

Kreipimasis į socialinius partnerius (seniūniją, policiją, Vaiko teisių apsaugos skyrių, pedagoginę
psichologinę tarnybą, rajono Vaiko gerovės komisiją).

↓

10 žingsnis

Mokinio elgesio, mokymosi aptarimas Mokyklos taryboje.
